

לְרִשּׁוֹת הָרְבִיּוֹת, כְּאֵלוֹ עֵרֵב אֶת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעִבּוּדָה זָרָה וְעָשָׂה עֵץ שֶׁל טוֹב וְרָע, וְזֶה הַסּוּד שֶׁל הִיָּה מוֹצֵיא בְּלֵעוֹ מִפִּי, שְׁבוּ הִיָּה אֹמֵר צִלְמוֹ שֶׁל נְבוּכַדְנֶצַּר אֲנִכִי יְהוָה אֱלֹהֵי־ךָ, וּבִשְׂבִיל זֶה לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי־ךָ לְשׂוֹא, וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַקֵּר אֶת הָעֵץ הַזֶּה מִן הָעוֹלָם וּלְשַׂרְף אוֹתוֹ בְּגִיהֶנֶם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב וְהִיָּה הַחֲסֵן לְנַעֲרַת וְגוֹמֵר.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר: אִם כֵּן, אִסּוּר לָעֵם לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוֹם מְלֶאךָ וְלֹא בְשֵׁם בְּעוֹלָם אַחֵר שֵׁישׁ עֲרֻבוּכְיָהּ. אָמַר לוֹ: בְּנִי, לֹא כֵּן, שֶׁהָרִי אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, מְכַל עֵץ הֶגֶן אֲכוֹל תֹּאכַל, מִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: זֶה הִיָּה קֹדֶם שֶׁחֲטָא, אַחֵר שֶׁחֲטָא וַיֵּרֵד מִמְּקוֹמוֹ וְהִתְעַרֵב בְּעֵץ שֶׁל טוֹב וְרָע. אָמַר לוֹ: וְדַאי כֵּן הוּא, וּבְזִמְנָן דִּישְׂרָאֵל הִם בְּגִלוּת, כְּאֵלוֹ הִם מְעַרְבִים בְּאִילָן שֶׁל טוֹב וְרָע, וּמִשׁוֹם זֶה פְּרָשׁוּהוּ הַקְּדֻמוֹנִים, יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת עוֹבְדִים עִבּוּדָה זָרָה, בְּטַהֲרָה הִם.

אָבְרָא אֵלּוֹ שִׁינְדָעִים אֶת הָאִילָן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים הַנְּטוּעַ בְּגֵן שְׁלוֹ שֶׁהִיא שְׂכִינְתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ לֹא יִגְרַף רָע, יְכוּלִים לְהוֹרִיד כַּח מִשָּׁם לְשְׂכִינְתוֹ בְּלִי עֲרֻבוּכְיָהּ כְּלָל בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, הוּא עֵץ פְּרִי עֵשָׂה פְּרִי לְמִינוֹ, נְטוּעַ בְּגֵן בְּלִי עֲרֻבוּכְיָהּ כְּלָל, וּמִשׁוֹם זֶה אָמַר לְמִינוֹ, אֲבָל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא נֶאֱמַר בּוֹ לְמִינוֹ, אֲבָל מְעַרְבֵי מִין בְּשִׂאֵינוֹ מִינוֹ, וּבִשְׂבִילֵנוּ נֶאֱמַר שְׂדָךְ לֹא תִזְרַע פְּלִאִים וְכוּ', שְׂעֻטְנֵנוּ לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ.

וְאֵעִיל בְּרִשּׁוֹת הָרְבִיּוֹת, כְּאֵלוֹ עֵרֵב שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִבּוּדָה זָרָה, וְעִבִּיד אֵילְנָא דְטוֹב וְרָע, וְדָא הוּא רְזָא דְהָוָה נְפִיק בְּלֵעוֹ מִפִּי, דְבִיָּה הָוָה אָמַר צִלְמָא דְנְבוּכַדְנֶצַּר אֲנִכִי יְהוָה אֱלֹהֵי־ךָ, וּבְגִין דָּא לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי־ךָ לְשׂוֹא, וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַעְקָרָא הָאִי אֵילְנָא מִעֲלָמָא וּלְאַוּקְדָא לִיָּה בְּגִיָּהֶנֶם, הַדָּא הוּא דְכָתִיב (שם א א) וְהִיָּה הַחֲסֵן לְנַעֲרַת וְגוֹמֵר.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן אִסּוּר לָעֵמָא לְאַשְׁתַּמְשָׂא בְּשׁוֹם מְלֶאךָ וְלֹא בְשְׂמָא בְּעֲלָמָא בְּתַר דְאִית עֲרֻבוּכְיָא, אָמַר לִיָּה בְּרִי לֹאוּ הָכִי, דְהָא אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם (בראשית ב טז) מְכַל עֵץ הֶגֶן אֲכוֹל תֹּאכַל, מִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הָאִי הָוָה קֹדֶם דְחָאב, בְּתַר דְחָב וְנַחֲתִית מֵאַתְרִיָּה וְאַתְעַרְבֵי בְּאֵילְנָא דְטוֹב וְרָע, אָמַר לִיָּה וְדַאי הָכִי הוּא, וּבְזִמְנָא דִישְׂרָאֵל אֵינוּן בְּגִלוּתָא, כְּאֵלוֹ הָווּ מְעוּרְבִין בְּאֵילְנָא דְטוֹב וְרָע, וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהוּ קְדַמְאִין, יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא עוֹבְדִין עִבּוּדָה זָרָה בְּטַהֲרָה הִם.

אָבְרָא אֵלִין דִּידְעִין אֵילְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִיהוּ עֵץ הַחַיִּים, נְטוּעַ בְּגֵן דִּילִיָּה דְאִיהִי שְׂכִינְתָא דִּילִיָּה, דְאִתְמַר בָּהּ (תהלים ה) לֹא יִגּוּרְךָ רָע, יְכַלִּין לְנַחֲתָא חֵילָא מִתַּמָּן לְגַבִּי שְׂכִינְתִיָּה בְּלֹא עֲרֻבוּכְיָא כְּלָל, בְּכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא, אִיהוּ עֵץ פְּרִי עוֹשָׂה פְּרִי לְמִינוֹ (בראשית יא א), נְטוּעַ בְּגֵן בְּלֹא עֲרֻבוּכְיָא כְּלָל, וּבְגִין דָּא אָמַר לְמִינוֹ, אֲבָל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא אִתְמַר בֵּיהּ לְמִינוֹ, אֲבָל מְעוּרְבֵי מִין דְלֹא בְּמִינִיָּה, וּבְגִינִיָּה אִתְמַר (ויקרא יט ט) שְׂדָךְ לֹא תִזְרַע פְּלִאִים וְכוּ', שְׂעֻטְנֵנוּ לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ.